Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 6 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 20.602/939

Nr. 283 Luni 14 Octombrie 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CEI CARI NU ÎNȚELEG

Prin comunicat oficial, guvernul arată că s'a adus la cunoștința consiliului de miniștri faptul precis că: „foarte multe din societățile evreești au dat militarilor și foștilor demnitari, azi pensionari, locuri în consiliile de administrație, pentru a prezenta în haină militară o afacere care nu este românească și care este în multe cazuri și oneroasă".

Consiliul a invitat pe cei vizați prin comunicatul de mai sus, să nu pună numele și trecutul lor în serviciul unei cauze astăzi pierdută.

Din nenorocire, constatarea oficială de mai sus nu e un lucru nou, ci o verigă dintr'un sistem pe care toți oamenii conștienți l-au înfierat întotdeauna, sistem care a început dela îngăduința interesată pe care au avut unele autorități cu prilejul năvalei străinilor veniți la noi după 1920, care a continuat prin practica de care pomenește guvernul și care nu a încetat nici azi.

De atâtea ori am repetat în coloanele noastre că trebue să privim gravitatea problemei evreești și prin aspectul inovației acelor români cari n'au înțeles și nu înțeleg că purtarea și faptele lor constituesc acte împotriva românismului întreg.

Nu am fi avut un număr atât de copleșitor de mare de străini veniți depe alte meleaguri, dacă la frontiere și în interiorul țării am fi avut o pază sigură, conștientă, care să nu permită intrarea ori stabilirea în țară a celor fără îndreptățire.

Viața economică a țării nu ar fi fost atât de invadată de străini, dacă autoritățile respective n'ar fi făcut „hatâruri" speciale străinilor cari își închiriau în acest scop paravane românești, figuri simandicoase din protipendada societății.

Recunoscând fățiș, bărbătește și vinovăția unora dintre români, trebue să luptăm să înceteze cu orice chip sistemul.

Cei pe cari interesul personal îi mână să-și închirieze numele societăților evreești, trebue să se gândească la ziua de mâine, la viitorul copiilor lor, la viitorul neamului lor.

In lupta pentru naționalizarea comerțului și industriei în România, nu trebue să privim lucrurile ca și cum ar fi vorba să protejăm un individ în locul altuia.

Este problema de a încuraja o mișcare menită să dea posibilități de muncă și de câștig elementului românesc, de a sprijini creiarea unei burghezii românești în locul celei străine.

Dacă în sprijinul societăților evreești, cari dețin poziții câștigate prin metodele arătate mai sus, cari dispun de ajutorul angrosiștilor în mare majoritate conaționali de ai lor, cari au la dispoziție credite la băncile coreligionarilor, se mai adaogă și concursul interesat al „foștilor demnitari și militari azi pensionari" — cari își împrumută numele spre a da acestor societăți o aparență românească — cu greu vom reuși să facem o operă constructivă în domeniul protecției muncii naționale.

Trebue să facem să înceteze imediat sistemul, dacă nu vrem ca românii să rămână mai departe salahorii întreprinderilor străine, cari au înflorit și înfloresc nu atât din cauza priceperii acestor străini, cât din cauza orbirii, nepăsării și complicității vinovate a unora dintre români cari nici azi nu-și dau seama ce trist rol joacă în viața unui popor acele infame „coade de topor".

MĂRTURISIREA CONTELUI TELEKI

CINE SUNT AUTORII RESPONSABILI AI MASACRELOR ȘI ORORILOR DIN PARTEA TRANSILVANIEI RĂPITE

de R. SEIȘANU

In memoriul fostei delegații române de la Budapesta, comunicat delegației maghiare, se spune că s'au făcut de noi propuneri scrise cu privire la regularea chestiunii minoritare române din Ungaria, în urma cedării părții din Transilvania acestui stat, care n'au fost luate în considerație. Sub pretext că guvernul român ar fi evacuat material și bunuri împotriva clauzelor decisiunii arbitrale dela Viena, guvernul din Budapesta a făcut cunoscut în ziua de 16 Septembrie hotărârea sa de a nu începe tratative în chestiunile minoritare românești. După ce s'a făcut dovada netemeinicei afirmațiunii relative la evacuarea materialului și bunurilor din teritoriul cedat Ungariei, s'a inventat alt pretext, deasemenea lipsit de temei — România n'ar avea o constituție — și apoi s'a susținut de către delegații maghiari alt punct de vedere: chestiunile minoritare ar fi de ordine internă și exclusiv rezervate dreptului de suveranitate al Ungariei și în consecință, tratative în această privință nu ar fi necesare și admisibile.

Formulând acest punct de vedere și acoperindu-se de dreptul de suveranitate al Ungariei, guvernul maghiar, de sub conducerea d-lui Teleki, a urmărit să înlăture obligațiile ce le-a luat prin clauzele decisiunii arbitrale dela Viena, privitoare la minorități, uitând că cesiunea teritorială a fost și este condiționată de acceptarea și de îndeplinirea acelor obligațiuni.

Puterile care au arbitrat — Germania și Italia — n'au voit să lase Ungariei libertatea să trateze cum va crede de cuviință guvernul său, chestiile minoritare din partea Transilvaniei cedată de România, ci i-a impus obligația să asigure minorităților din acel teritor un tratament civilizat și un regim legal și stabil bazat pe drepturi bine definite, cu garanția respectării lor.

Și iată că guvernul ungar, nu numai că a refuzat să discute cu guvernul român chestiunile ce interesează populațiunea română din teritoriul cedat Ungariei, în condițiile și împrejurările cunoscute, dar a deszlănțuit cea mai cumplită urgie împotriva românilor, lăsând deplina libertate autorităților civile și militare din teritoriul de curând ocupat, ca împreună cu bandele „leventilor", instruite special în scopul exterminării „valahilor" de ofițeri din armata regulată maghiară și membrii asociațiilor teroriste „huno - hungarice", „Arpad", „Câmpia sângelui", „Tovărășia zdrențăroșilor", a „banderiilor nobilimei" și altele, să organizeze masacre în massă, cruzimi demne de urmașii hunilor, jafuri, profanări și distrugeri de biserici creștine ortodoxe și greco-catolice, expulzări forțate de intelectuali cu familiile lor în condițiile cele mai barbare.

Insuși contele Teleki, prime ministru al Ungariei, a recunoscut, în declarațiile ce le-a făcut în ședința Camerei dela 10 Octombrie a. c., că maghiarii au săvârșit atrocități ale căror victime sunt Românii din teritoriile de curând ocupate și într'o singură zi au fost izgoniți 850 de intelectuali români, accentuând asupra măsurilor de opresiune, inadmisibile într'un stat european civilizat, luate împotriva unei populațiuni pacinice și dezarmate.

Contele Teleki a avut însă tristul curaj să explice și să justifice acele orori, considerându-le drept o replică a conaționalilor săi din acel teritor la suferințele ce le-ar fi îndurat 23 de ani sub dominația noastră. Reținem mărturisirea primului ministru al Ungariei, că ororile din teritoriul Transilvaniei cedat în urma arbitrajului dela Viena, au fost săvârșite de maghiari. Prin această mărturisire publică, făcută în Parlamentul ungar de însuși contele Teleki, s'au dezvăluit, nu numai autorii materiali ai masacrelor și atrocităților ale căror victime nevinovate sunt românii, dar și autorii morali responsabili, ce au îndemnat la săvârșirea lor. Cine a pregătit și instruit bandele de ucigași, de incendiatori și de teroriști?

Cine a organizat asociația „leventilor" cu scopul mărturisit de a EXTERMINA pe „VALAHI"?

Cine a îndemnat în ultimii ani tineretul maghiar la asasinate și cruzimi nemaipomenite, după ce le-a sădit în suflete ura de rasă împotriva românilor sub pretexte patriotice, că numai așa se va putea lua iarăși în stăpânire Transilvania, și Ungaria va atinge fostele sale frontiere carpatine?

Guvernele ungare, care au încurajat această propagandă criminală și au lăsat să se organizeze, sub protecția și chiar conducerea reprezentanților autorităților civile și

(Continuare in pag. 2-a)

BUDAPEST, 1939 TAVASZA

Clișeul copertei cărții „Nincs Kegyelem" de Dücsö Csaba, publicată la Budapesta în 1939, în care se dă instrucții tineretului maghiar din organizația Leventilor în vederea exterminării Românilor din Transilvania.

REPRESALIILE

Docurile din Gibraltar bombardate de avioanele franceze.

CONSILIUL DE CABINET

A ȚINUT VINERI SEARĂ ȘEDINȚĂ

Control mai sever al prețurilor articolelor de mare consum. — Reglementarea drepturilor avocaților evrei

La 11 Octombrie crt., s'a ținut sedința Consiliului de Cabinet sub președinția domnului General Antonescu.

1) D. Horia Sima, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a arătat că din cercetările făcute de d-sa în județele Brașov, Sibiu și Hunedoara, se constată că acolo problema refugiaților a fost rezolvată integral, prin dispozițiuni luate la timp de organele locale și prin ajutorul desinteresat și devotat al populației.

2) D. General Petrovicescu a arătat că din constatările făcute de d-sa se stabilește că Românii expulzați din Ungaria au fost încartiruiți și hrăniți în bune condițiuni, atât în urma măsurilor luate de autorități, cât și datorită bunăvoinței și grijei populației Aradului.

Având în vedere că acestor exulzați li s'au reținut la vama ungară toți banii pe cari îi aveau asupra lor, dându-li-se o chitanță, sau încheindu-se câte un proces verbal despre aceasta, s'a hotărît în principiu, ca după ce se va face totalizarea acestor sume, toți acești expulzați să fie despăgubiți de Banca Națională cu sumele ce li s'au reținut rămânând ca Institutul nostru de emisiune să trateze dela Stat la Stat cu Ungaria, recuperarea acestor sume.

Se vor accelera formalitățile de anulare a livretelor de depunere, pe care acești expulzați nu le-au putut aduce din teritoriile cedate Ungariei, pentru ca în felul acesta ei să-și poată încasa depunerile pe care le au la Băncile din țara noastră.

La fel se va proceda în ce privește anularea livretelor de pensie ale expulzaților, pentru ca titularii să-și poată încasa drepturile și fără aceste acte, pe cari au reușit să le aducă din cauza modului cum au fost expulzați.

S'a aprobat cererea făcută Guvernului, ca toți copiii acestor expulzați să fie scutiți de taxele școlare.

3) S'a constatat că așa zisele neînțelegeri dintre macedonenii refugiați din Cadrilater și locuitorii din județul Ialomița, la cari au fost repartizați, se reduc la simple chestiuni locale fără însemnătate.

4) S'a hotărît:

Să fie repuși în drepturile lor foștii proprietari ai terenurilor indiguite din regiunea Spanțov - Mânăstirea, județul Ialomița, care au fost cedate în trecut Casei Regale.

5) Să se facă un control mai sever și mai eficace al prețurilor de vânzare a articolelor de mare consum.

6) Ca, în vederea viitoarei campanii de construcții de șosele, să se studieze amănunțit chestiunea exploatării carierelor de piatră.

D. ministru al justiției, de acord cu d. ministru al lucrărilor publice și comunicațiilor, va întocmi un decret cu privire la exploatarea și punerea în valoare a unor bunuri lăsate în nelucrare.

7) S'a aprobat decretul prezentat de d. Mihai Antonescu, ministrul justiției, cu privire la reglementarea drepturilor avocaților evrei.

8) D. General Antonescu a dat directive cu caracter economic, cari vor fi publicate.

NU SE CONCEDIAZĂ FUNCȚIONARI

Președinția Consiliului de Miniștri comunică:

Se dă cea mai categorică desmințire zvonului că guvernul ar fi hotărît sau proectat concedierea funcționarilor.

UCIGAȘI DE COPII

de N. BATZARIA

Răsfoiam numerele recente din revista „Universul Copiilor" și cercetam corespondența primită în ultima vreme dela copiii din diferite localități din țară. Printre aceștia, și dela copii din teritoriile cedate în condițiunile știute.

Priveam chipurile iluminate de fericire ale micuților fotografiați în paginile revistei, pentrucă, muncind cu sârguință, fuseseră răsplătiți cu premii la sfârșitul anului școlar. Printre ei sunt copii de Români din Bihor și din Maramureș, de pe Mureș și din Trei-Scaune, din Basarabia și din Bucovina. Și ce de scrisori înduioșetoare prin nevinovăția și curățenia sufletească de care sunt străbătute, și înălțătoare prin entusiasmul caracteristic vârstei fericite, n'au trimis acești copii revistei lor favorite!

Sunt scrisori scrise mai înainte de prăpădul ce s'a abătut asupra fraților noștri din acele ținuturi, prăpăd pe care autorii scrisorilor n'aveau cum să-l bănuiască.

La o întrebare ce le făcusem, în calitatea de Moș Nae al lor, despre ceeace doresc să fie în viață, drăguții cititori își destăinuiau gândurile și planurile de viitor. Gânduri și planuri frumoase, dovedind un idealism sănătos și binefăcător, dar și preocuparea de a fi folositori familiei, societății, neamului și țării.

Doar la vreo doi, trei din acești corespondenți atât de simpatici am observat în scrisul lor o notă cam pesimistă. „Oare, știm noi că vom trăi, ca să putem spune de pe acum ce vom face în viață?".

Această întrebare mi-a venit în minte acum, când citesc discursul rostit la Brașov de d. Horia Sima, comandantul mișcării legionare și vicepreședintele consiliului de miniștri.

(Continuare in pag. 2-a)

BERLINUL ȘI ULTIMELE EVENIMENTE DIN RĂSĂRITUL EUROPEI

SFORȚĂRI PENTRU PACIFICAREA SPAȚIULUI BALCANIC. — INCIDENTELE DE FRONTIERĂ ROMÂNO-MAGHIARE. — TRATATIVELE ECONOMICE DELA MOSCOVA

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 11. — **Privirile cercurilor politice din Berlin sunt ațintite asupra răsăritului Europei.**

Desfășurarea evenimentelor din Balcani, încordarea româno-maghiară și tratativele economice cari se desfășoară la Moscova, acestea sunt problemele cari interesează Berlinul acum, la sfârșitul săptămânii.

Circulă însă svonuri cari spun că Berlinul ar dori o pacificare și o asigurare mai mare a liniștei în spațiul balcanic și că se vor lua măsuri în consecință. Aceste svonuri sunt însă desmințite de cercurile ministerului de externe german. Se subliniază că nu există deocamdată nicio cauză în Balcani care să justifice interesul arătat de presa străină. Totul nu se reduce decât la o manevră a Angliei de a produce turburări în rândurile statelor balcanice.

*

Asupra incidentelor de frontieră româno-maghiare, se declară la Berlin că situația este într'adevăr încordată, dar că lucrurile se vor liniști în curând, după ce se vor clarifica toate problemele cari interesează cele două state. La Berlin se refuză să se precizeze alte amănunte.

*

Știrea că România ar fi hotărît să sisteze exportul de petrol în Turcia și Grecia, a fost primită cu simpatie la Berlin.

*

Cercurile politice germane pun mari speranțe în tratativele economice dela Moscova. D. dr. Schnurre, șeful delegației germane, urmează să încadreze și statele baltice în noua convenție comercială cu Rusia, pentru viitoarele șase luni.

„Dienst aus Deutschland" crede a ști că tratativele sunt încununate de succes. Se crede că tratativele dela Moscova vor avea și o latură politică. D. von Schulemburg, ambasadorul Germaniei la Moscova, s'a înapoiat acum o săptămână la postul său și se crede că a adus noui instrucțiuni din partea guvernului german. Este important ca și ultima umbră pe care statele anglo-saxone vor s'o arunce asupra legăturilor germano-sovietice, să fie îndepărtată.

CE SCRIE UN ZIAR GERMAN

DESPRE ATROCITĂȚILE MAGHIARE

„Se aduce un prost serviciu maghiarismului și politicei comune a puterilor Axei, dacă începerea unei noui ere se ia ca motiv pentru a deslănțui serbări sângeroase în umbra unui vechi resentiment și se lasă frâu liber unor instincte pe care nu se mai poate azi întemeia un Stat"

Berlin, 11. — In ziarul Süd-Ost Echo, a apărut azi următorul articol:

„La evacuarea de către trupele române a teritoriului ardelean cedat Ungariei, prin arbitrajul de la Viena, și în momentul ocupării acestei regiuni de către trupele maghiare, s'au produs incidente al căror număr e considerat ca fiind foarte mare. Informațiunile nu pot fi actualmente foarte precise, dar au ieșit totuși acum la iveală — arătate de observatori cu totul desinteresați — lucruri atât de surprinzătoare, încât chiar dacă numai cea mai mică parte din ele se adeveresc, aceasta ar reprezenta un element foarte serios pentru desfășurarea relațiunilor dintre popoarele sud-estului european. Cu mare energie a înfățișat conducătorul Gărzii de Fier și vice-președinte al consiliului de miniștri român, Horia Sima, o descriere a exceselor de necrezut comise de unguri. Discursul merită cu atât mai mult deplină apreciere prin faptul că a fost călăuzit de o adâncă conștiință a responsabilităților în ce privește desfășurarea relațiunilor în spațiul dunărean și pentru că se explică într'un mod demn cu ungurii, chiar în urma situației creiate de incidentele provocate de maghiari. In acest discurs nu se omite nimic, dar nu se trece cu o singură vorbă peste barierele cari sunt trase guvernelor sud-estului în propriul lor interes, care le indică relațiuni amicale cu toți vecinii în spațiul dunărean. Chiar dacă ungurii ar avea cazuri de care socotesc că ar fi nevoie să se plângă și care natural trebue să fie luate și ele în considerație, ar fi totuși mai favorabil relațiilor dintre maghiari și români dacă ar fi făcut-o în același ținută demnă ca Horia Sima și nu prin deslănțuirea unei campanii de presă. In orice caz e un motiv suficient ca să indicăm viguros și noi din partea noastră că se aduce un prost serviciu maghiarismului și politicei comune a puterilor Axei, — care a asigurat Ungariei starea ei actuală — dacă începerea unei noui ere se ia ca motiv pentru a deslănțui serbări sângeroase în umbra unui vechi resentiment și se lasă frâu liber unor instincte pe care nu se mai poate azi întemeia un stat.

Abitrajul dela Viena, — care după declarațiile emfatice ale presei maghiare, a dat ungurilor plină dreptate, — e considerat după ferma voință a partenerilor Axei, numai ca baza unei prietenii durabile, eliberată de resentimente supraviețuitoare, și ca temeiul unei colaborări amicale potrivit condițiunilor moderne a popoarelor din spațiul dunărean.

Arbitrajul a înfăptuit numai cadrul, opera de pace a fost lăsată în cea mai mare parte pe seama popoarelor respective. E cu totul inexplicabil cum se poate ajunge la o concepție că astfel de excese ar corespunde intențiunilor și politicei pașnice a puterilor Axei, cari au fost acceptate nu numai de întreaga publicitate maghiară, dar și de forurile oficiale din Budapesta, ca principii ale politicei maghiare. S'au produs deja în timpul ocupării teritoriului cedat ungurilor manifestațiuni cari țineau la pretențiunea unui rol de conducere a maghiarilor în spațiul dunărean, țintă care la început fusese lăsată de unguri, cu prevedere, la o parte.

Este de neînțeles pe ce se bazează drepturile lor la această pretențiune de conducere, dacă lasă să se întâmple fapte cari fac dela început dubioase nu numai scopurile politicei maghiare, dar și intențiunile declarate și așteptate de puterile Axei.

CATEGORICĂ DESMINȚIRE DATĂ UNEI AFIRMAȚII A POSTULUI DE RADIO BUDAPESTA

Marele Stat Major a dat următorul comunicat:

In seara zilei de 2 Octombrie, Postul de Radio Budapesta a difuzat informațiunea că un număr de 1500 Secui trimiși prin punctul Ghimeș în teritoriul cedat ar fi fost rău tratați în Armata Română și jefuiți când au fost trecuți peste frontieră.

Se dă acestei afirmațiuni, vădit tendențioasă și care întru nimic nu corespunde realității, cea mai categorică desmințire.

IN PAGINA 9-a:

CE SE PETRECE IN ARDEALUL OCUPAT

La Dej și Gherla n'a mai rămas nici un român. - Confiscarea animalelor și a uneltelor de muncă în Mures

LONDRA SUB BOMBARDAMENT

Incendiu provocat de o bombă incendiară germană la Londra

IN CORPUL ZIARULUI:

INFIINȚAREA UNEI COMISII DE ANCHETĂ CU PRIVIRE LA RĂSCUMPĂRAREA DE CĂTRE STAT A PORTOFOLIULUI DE CREANȚE IMOBILIZATE ALE BĂNCII NAȚIONALE